

Θεολογικά Χρονικά

ΣΥΝΕΔΡΙΑ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2015: Αθήνα

Στις 9 και 10 Ὀκτωβρίου 2015 ἔλαβε χώρα σὸ Νορβηγικὸ Ἰνστιτοῦτο Ἀθηνῶν ἐργαστήριο μὲ θέμα τὴν ἀνάλυση τοῦ κεφαλαίου 10 τοῦ «Περὶ Διαφόρων Ἀπόρων» τοῦ ἁγίου Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητοῦ. Διοργανωτὴς τοῦ ἐργαστηρίου ἦταν ὁ καθηγητὴς Torstein Tollefsen τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Ὁσλο, ἐνῶ συμμετεῖχαν οἱ καθηγητὲς Christophe Erismann τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Λωζάννης, Σωτήρης Μητρολέξης τοῦ Istanbul Şehir University καὶ ἄλλοι ἐρευνητὲς. Σκοπὸς τοῦ ἐργαστηρίου ἦταν ἡ κατανόηση καὶ ἀνάδειξη τῆς ἰδιαζόντως φιλοσοφικῆς ἐπιχειρηματολογίας τοῦ ἁγίου Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητοῦ καὶ ἡ τοποθέτησή της στὴ συνάφεια τῶν φιλοσόφων τῆς ὕστερης Ἀρχαιότητος μέσα ἀπὸ τὸν διάλογο ἐρευνητῶν εἰδικευομένων στὴ φιλοσοφικὴ σκέψη τῆς περιόδου.

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ: Καβάλα

Ἀπὸ τὶς 10 ἕως τὶς 11 τοῦ μηνὸς τὸ Τμῆμα Θεολογίας τοῦ Α.Π.Θ. διοργάνωσε διεθνὲς ἐπιστημονικὸ Συνέδριο μὲ θέμα «Διαπολιτισμικὴ Θρησκευτικὴ Ἐκπαίδευση καὶ Ἰσλαμικὲς Σπουδές. Προκλήσεις καὶ Προοπτικὲς σὲ Ἑλλάδα καὶ Εὐρώπη». Μεταξὺ τῶν ὁμιλητῶν ἦταν οἱ Σταῦρος Γιαγκάζογλου («Θρησκευτικὴ ἑτερότητα καὶ διαπολιτισμικὴ διάσταση τῆς θρησκευτικῆς ἐκπαίδευσης στὴν Ἑλλάδα σήμε-

ρα»), ὁ Tim Jensen («Ἡ μελέτη τῶν θρησκευτῶν μὲ βάση τὴ θρησκευτικὴ ἐκπαίδευση, τὴ διαπολιτισμικὴ ἐπικοινωνία καὶ τὸν διάλογο»), Μάριος Κουκουνάρας-Διάγκης, Ἄγγελος Βαλιανᾶτος («Θρησκεία καὶ Διαπολιτισμικὴ Ἐκπαίδευση. Ἡ ἐμπειρία ἀπὸ τὴν Θράκη»), Νίκη Παπαγεωργίου, Χρῆστος Τσιρώνης («Ἡ Θρησκευτικὴ Ἐκπαίδευση στὴ Θράκη: κοινωνικὴ πραγματικότητα, προκλήσεις καὶ προοπτικὲς»), Farid Panjawni («Διδάσκοντας γιὰ τὸ “Ἰσλάμ”: Ἐρμηνευτικὴ Προσέγγιση»), κ.ἄ.

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2015: Αθήνα

Μὲ πρωτοβουλία τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐξωτερικῶν τῆς Ἑλλάδος κ. Νίκου Κοτζιά καὶ μὲ ἀφορμὴ τὰ φλέγοντα ζητήματα ποὺ ἔχουν προκύψει σὲ ἐπίπεδο θρησκευτικῶν ἐλευθεριῶν καὶ ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων στὴν Μ. Ἀνατολή, διοργανώθηκε ἀπὸ 18 ἕως 20 τοῦ μηνὸς Διεθνὴς Διάσκεψη μὲ θέμα «Θρησκευτικὸς καὶ Πολιτιστικὸς Πλουραλισμὸς καὶ Εἰρηνικὴ Συνύπαρξη στὴ Μέση Ἀνατολή». Στὴ Διάσκεψη ἔλαβαν μέρος ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος, ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας κ. Θεόδωρος, ὁ Πατριάρχης Ἀντιοχείας κ. Ἰωάννης, ὁ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων κ. Θεόδωρος, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀλβανίας κ. Ἀναστάσιος, ὁ Ἀρχιε-

πίσκοπος Κύπρου, κ. Χρυσόστομος, έκ-
πρόσωποι άλλων χριστιανικών Έκκλη-
σιών, θρησκευτικοί ηγέτες αλλά και προ-
σωπικότητες του μουσουλμανικού και ιου-
δαϊκού κόσμου.

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2015: Γενεύη

Ἡ αυτόνομη Προτεσταντική Θεολογική
Σχολή τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Γενεύης με-
τὴν εἰδικὴ φροντίδα τῶν Καθηγητῶν
Christophe Chalamet, Andreas Dettwiler,
Ghislain Waterlot καὶ μετὰ τὴν ὑποστήριξη
τῆς Ἑλβετικῆς Ἐταιρείας Θεολογίας
(SSTH), τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Δυτικῆς
Διάσκειψης Ἑλβετίας (CuSO), τοῦ Συλλό-
γου τῶν Φίλων τοῦ Τμήματος Θεολογίας
(SAFT) καὶ τῆ Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆ τοῦ
Πανεπιστημίου τῆς Γενεύης διοργάνωσε
ἀπὸ 22 ἕως 24 τοῦ μηνὸς διεθνὲς συνέδριο
με θέμα «Game Over - Bonne ou mauvaise
nouvelle? L'eschatologie en question».
Σύμφωνα μετὰ τὴν προβληματικὴ τοῦ συνε-
δρίου, ἡ κατανόηση τῆς ἱστορίας καὶ τοῦ
χρόνου, ἀκόμα καὶ στίς πιὸ ἐκκοσμικευμέ-
νες ἐκφράσεις του, ἐξακολουθεῖ νὰ χαρα-
κτηρίζεται ἀπὸ τὴν ἐβραϊκὴ καὶ χριστι-
ανικὴ παράδοση. Σύμφωνα μετὰ τὴν ἀντίληψη
αὐτὴ προϋποτίθεται μιὰ γραμμικὴ δυνα-
μικὴ πορεία πού ἔχει τὶς ρίζες της σὲ μιὰν
ἀπόλυτη ἀφετηρία καὶ ἐξελισσεται πρὸς
ἓνα τελικὸ ὀρίζοντα. Στὴν περίπτωσι αὐτὴ
ἡ ἀνθρωπότητα κινεῖται μετὰ τῶν δύο
αὐτῶν ὀρίων. Τὰ ζητήματα πού σχετίζονται
μετὰ τὴν ἐσχατολογία –δηλ. κάθε λόγος γιὰ
τὸ τέλος– εἶναι πολλὰ καὶ ιδιαίτερα ἀκαν-
θώδη. Ποιὰ εἶναι ἡ ἔννοια τοῦ «τέλους»
αὐτοῦ; Ἀφορᾷ στὸ τέλος τοῦ κάθε ἀνθρώ-
πινου ὄντος μετὰ τὸν θάνατό του ἢ τὸ τέλος
τοῦ κόσμου, ὅπως προτείνεται ἀπὸ τὴν
ἀποκαλυπτικὴ παράδοση; Τὸ τέλος αὐτὸ
ἐρχεται πρὸς ἐμᾶς ἢ συμβαίνει τὸ ἀντί-
στροφο; Αὐτὰ εἶναι μερικὰ ἀπὸ τὰ ἐρωτή-

ματα πού ἀπασχόλησαν τοὺς συνέδρους.
Μεταξὺ τῶν ὁμιλητῶν ἦταν οἱ Karen Kilby
(«Suffering and Eschatology»), Michael
Burdett («The Desire “for Someone who
faces us”: Cosmic Despair, Transhumanism,
and Christian Hope in the Last Judge-
ment»), Lexl Elkeboom («Rhythmic Escha-
tology: What Poetry teaches about the
Nature of Time»), Mariel Mazzocco (A-
vancer vers l'Aurore: la dynamique escha-
tologique dans l'oeuvre de Jacob Bohme),
Παντελῆς Καλαϊτζίδης (Eschatology and
Future – oriented Hermeneutics in John D.
Zizioulas' Thought), Andreas Losch (The
Cosmic Christ's End. The Cosmological
Meaning of Christ in an Interreligious
Perspective, with a Focus on Jewish-Chri-
stian Eschatology), ἐνῶ τὴν κεντρικὴ ἀνοι-
κτὴ διάλεξη τοῦ συνεδρίου ἔδωσε ὁ Μη-
τροπολίτης Περγάμου Ἰωάννης Ζηζιού-
λας, ὁ ὁποῖος μίλησε μετὰ θέμα «Nous com-
mençons par la fin. Penser une ontologie
eschatologique»).

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2015: Θεσσαλονίκη

Στίς 23 τοῦ μηνὸς διοργανώθηκε στὴ Θε-
ολογικὴ Σχολὴ Α.Π.Θ. σὲ συνεργασία μετὰ
τὴν Ὁρθόδοξη Ἀκαδημία Κρήτης (ΟΑΚ)
καὶ ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πα-
τριαρχείου πνευματικὸ συμπόσιο στὴ μνή-
μη τοῦ Μητροπολίτη Κισάμου καὶ Σελίνου
κυροῦ Εἰρηναίου (Γαλανάκη) μετὰ κεντρικὸ
θέμα «Πολιτικὴ καὶ Θεολογία».

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2015: Bose, Β. Ἰταλία

Ἀπὸ 26 ἕως 28 τοῦ μηνὸς διοργανώθηκε
στὴ Μονὴ τοῦ Bose στὴ Β. Ἰταλία Διεθνὲς
Συνέδριο μετὰ θέμα: Models of Unity in the
Quest for Christian Unity 19th – 20th Cen-
tury. Μεταξὺ τῶν ὁμιλητῶν ἦταν οἱ Daniel
Buda («Christian Unity in the writings of
St. John Chrysostom»), Jean-Marie Sala-

mito («Augustine's Desiderium unitatis»), Giuseppe Ruggieri («A Reinterpretation of the “De pace fidei”»), Christophe Chalamet (Karl Barth on the Church and the Churches), Cyril Hovorun («Russian Theologians on the Boundaries of the Church»), Μητροπολίτης Σηλυβρίας Μάξιμος Βγενόπουλος («The Role of Pneumatology in John Zizioulas' ecumenical thought»), Hyacinthe Destivelle («La signification ecclesologique de la levée des anathèmes de 1054. Pour une théologie du dialogue de la charité»).

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2015: Μόναχο

Τὸ Τμήμα Ὁρθόδοξης Θεολογίας τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μονάχου με ἀφορμὴ τὸν ἑορτασμό τῶν 30 ἐτῶν ἀπὸ τὴν ἰδρυση τοῦ Ἰνστιτούτου καὶ 20 ἀπὸ τὴ μετεξέλιξή του σὲ Τμήμα διοργάνωσε στὶς 4 τοῦ μηνὸς ἑορταστικὴ ἐκδήλωση γιὰ τὴν ἀναγόρευση τοῦ Γέροντος Μητροπολίτη Περγάμου Ἰωάννη Ζηζιούλα σὲ ἐπίτιμο Διδάκτορα τοῦ Τμήματος. Κατὰ τὴ διάρκειά τῆς τιμητικῆς ἐκδήλωσης ὁ τιμώμενος Ἱεράρχης τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου καὶ ἐπιφανῆς ἐκπρόσωπος τῆς ὀρθόδοξης θεολογίας, ἐκφώνησε ὁμιλία με θέμα «Τὸ καθήκον τῆς Ὁρθόδοξης θεολογίας στὴν Εὐρώπη». Στὴν τιμητικὴ ἐκδήλωση ἔλαβαν μέρος μετὰξὺ ἄλλων ὁ Ἀντιπρόεδρος τοῦ Πανεπιστημίου, Καθηγητὴς Martin Wirsing, ὁ Ρωμαιοκαθολικὸς Ἀρχιεπίσκοπος Μονάχου, Καρδινάλιος Reinhard Marx, ἡ Εὐαγγελικὴ Ἐπίσκοπος τοῦ Μονάχου κ. Susanne Breit-kessler, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Γερμανίας Ἀύγουστίνος, ὁ Καθηγητὴς Κωνσταντῖνος Νικολόπουλος, ὁ Καρδινάλιος Kurt Koch, Πρόεδρος τοῦ Παπικοῦ Συμβουλίου γιὰ τὴν Ἐνότητα τῶν Χριστιανῶν, ὁ ὁποῖος καὶ ἀνέγνωσε τὸν ἀκαδημαϊκὸ ἔπαινο, καὶ ὁ Καθηγητὴς

Ἀθανάσιος Βλέτσης ὁ ὁποῖος καὶ ἀπένευμε τὸ τιμητικὸ δίπλωμα. Στὴν ἐκδήλωση ἐπίσης παραβρέθηκαν μετὰξὺ ἄλλων ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. Ἰγνάτιος, ὁ Γενικὸς Γραμματέας Θερησκευμάτων τῆς Ἑλλάδας, Γεώργιος Καλαντζῆς, καὶ πολλοὶ ἄλλοι.

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2015: Βελιγράδι, Σερβία

Ἀπὸ τὶς 4 ἕως τὶς 7 τοῦ μηνὸς, τὸ Δίκτυο γιὰ τὴν προώθηση τῆς Διακονίας στὸ ἔργο τῆς Ἱεραποστολῆς (DELM) σὲ συνεργασία μετὰ τὸ Ὁρθόδοξο Βιβλικὸ Ἰνστιτούτο τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέα στὴ Μόσχα, τὸν Οἰκουμενικὸ Ἀνθρωπιστικὸ Ὄργανισμό (ΕΗΟ, Novi Sad, Σερβία) καὶ τὸ Δίκτυο γιὰ τὴν Οἰκουμενικὴ Ἐκπαίδευση στὴν Κεντρικὴ καὶ Ἀνατολικὴ Εὐρώπη (NELCEE) διοργάνωσαν Διεθνὲς συνέδριο μετὰ θέμα Political Theology: Theological Reflection on Contemporary Politics). Μετὰξὺ τῶν ὁμιλητῶν ἦταν οἱ π. Ἐμμανουήλ Κλάφης («Orthodoxy and the Justification of Human Rights in a pluralistic world»), Davor Dzalto («What is Wrong with the “Left” and the “Right”? An Orthodox Christian Perspective»), Natalia Vasilievich («Going Political: Pro-life agenda and Family Values in Discourse of Belarusian Churches»), Cyril Hovorun («Fundamentalism in Eastern Christianity»), Pavlo Smytsnyuk («The Ambiguity of Incarnation. Can Christianity be a Civil Religion without betraying itself?») κ.ἄ.

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2015: Βόλος

Ἡ Ἀκαδημία Θεολογικῶν Σπουδῶν Βόλου διοργάνωσε ἀπὸ τὶς 20 ἕως τὶς 22 τοῦ μηνὸς Διεθνὲς Συνέδριο καὶ Τιμητικὴ Ἐκδήλωση πρὸς τιμὴν τοῦ Μητροπολίτη Διοκλείας Κάλλιστου Ware με ἀφορμὴ τὴν ἀναγό-

ρευση του σε έπίτιμο Έταίρο της Ακαδημίας. Μεταξύ των όμιλητών ήταν οι: Νίκη Τσιρώνη («'Ο Μητροπολίτης Κάλλιστος Ware: Μιά γέφυρα μεταξύ χρόνου και διαχρονικότητας, μεταξύ ιστορίας και θεολογίας»), Δημήτριος Μόσχος («'Ο Μητροπολίτης Κάλλιστος ως ιστορικός της Ανατολικής 'Ορθόδοξης 'Εκκλησίας»), π. Ανδρέας Ανδρεόπουλος («'Ο Μητροπολίτης Κάλλιστος Ware και οι πατερικές σπουδές»), Norman Russel («'Ο Μητροπολίτης Κάλλιστος Ware ως δογματικός θεολόγος»), 'Επίσκοπος του Ebbsfleet Jonathan Goodall («'Ο Μητροπολίτης Κάλλιστος Ware και η Οικουμενική Κίνηση»), Marcus Plested («'Ορθοδοξία και Δύση στο έργο του Μητροπολίτη Κάλλιστου Ware»), Πέτρος Βασιλειάδης («'Η ανθρωπολογική σκέψη του Μητροπολίτη Κάλλιστου Ware και η χειροτονία των γυναικών»), Συμεών Πασχαλίδης («Το πρόσωπο στη θεολογία του Μητροπολίτη Κάλλιστου Ware»), Νικόλαος Ασπροούλης («'Ο Μητροπολίτης Κάλλιστος Ware μεταξύ νεοπατερικής σύνθεσης και Ρωσικής Θρησκευτικής Αναγέννησης», κ.ά. Στο πλαίσιο της τιμητικής εκδήλωσης ο Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. 'Ιγνάτιος μίλησε με θέμα «'Ο Μητροπολίτης Κάλλιστος Ware ως εκκλησιαστική και θεολογική προσωπικότητα», ενώ ο Παντελής Καλαϊτζίδης εκφώνησε τον σχετικό ακαδημαϊκό έπαινο. Τέλος, ο τιμώμενος 'Ιεράρχης έδωσε άνοικτη διάλεξη με θέμα «'Η μαρτυρία της όρθόδοξης θεολογίας στη Δύση: Τί μπορούμε να συνησφέρουμε και τί μπορούμε να μάθουμε».

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2015: Θεσσαλονίκη

Στις 30 του μηνός η 'Ιερά Μητρόπολη Νεαπόλεως και Σταυρουπόλεως σε συνεργασία με την 'Ιερά Μονή Βατοπαιδίου 'Αγίου 'Ορους διοργάνωσαν τιμητική εκδήλωση

πρός τιμήν του 'Ομότιμου Καθηγητή της Θεολογικής Σχολής του ΑΠΘ Γεωργίου Μαντζαρίδη με γενικό τίτλο «Χριστιανική ήθικη και πατερική θεολογία». Μεταξύ των όμιλητών ήταν ο Σεβ. Μητροπολίτης Νεαπόλεως κ. Βαρνάβας («Τò εκκλησιαστικό φρόνημα του Καθηγητού κ. Γ. Μαντζαρίδη»), ο π. Βασίλειος Καλλιμαϊάνης («'Η 'Ορθόδοξη θεολογική 'Ηθική του κ. Γεωργίου Μαντζαρίδη»), ο άρχ. Ζαχαρίας («'Ο όντολογικός χαρακτήρας του χριστιανικού ήθους»), ο άρχ. 'Ελισσαίος («'Θεία Εύχαριστία και λειτουργικός χρόνος») και ο άρχ. 'Εφραίμ («'Ακαδημαϊκή και έμπειρική θεολογία»).

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2015: Θεσσαλονίκη

'Η 'Ιερά Βασιλική και Πατριαρχική Μονή Βλατάδων, τò Πατριαρχικό 'Ιδρυμα Πατερικών Μελετών και η Θεολογική Σχολή Α.Π.Θ. διοργάνωσαν στις 3-5 του μηνός 'Επιστημονικό Συμπόσιο με γενικό θέμα «Πρός την 'Αγία και Μεγάλη Σύνοδο». Μεταξύ των όμιλητών ήταν οι: Χρυσόστομος Σταμούλης («'Η λειτουργία της όμοφωνίας και η ποιητική της ένότητας: Κριτικός σχολιασμός των κατανοήσεων της μεθόδου λήψης αποφάσεων τόσο κατά τò προκαταρκτικό όσο και κατά τò τελικό στάδιο της συνόδου»), Στυλιανός Τσομπανίδης («'Ορθόδοξη 'Εκκλησία και Οικουμενική Κίνηση. Προς την 'Αγία και Μεγάλη Σύνοδο»), Χρήστος Τσιρώνης («Τò παγκόσμιο και τò τοπικό, ο άνθρωπος και η Οικουμένη. Ένα σημείωμα Κοινωνικής Θεωρίας για την 'Ορθόδοξη 'Εκκλησία στον Σύγχρονο κόσμο»), π. Χρυσόστομος Νάσσης («Τὰ 'Εκκλησιαστικά Δίπτυχα»), Συμεών Πασχαλίδης («Τò ζήτημα του κοινού έορτασμού του Πάσχα. 'Ιστορική και θεολογική διερεύνηση»), κ.ά.

Νικόλαος Ασπροούλης